

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De ijs quæ vi merusque causa fiunt. Titulus XXXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

constituti à capitulo, vel collegio non faciente vniuersitatem ciuitatis, castri, villæ, puta scholarium, cerdonum &c. non habent liberam administrationem, nisi illis expresse concedatur, quia eorum officium est voluntarium, Paul. de Castro in d. §. defensor Bald. in d. §. si talis Bald. in l. vnica num. 3. C. etiam per procur. caus. rest. in integ. agi poss. siue sint de corpore collegij, siue non sint. Cyn. in l. 1. C. & per procur. caus. in integ. restit. agi poss. n. 4.

De ijs quæ vi metusque causa fiunt.

Titulus XXXX.

S V M M A R I A.

- 1° Vis est necessitas contraria Voluntati qua repelli non potest.
- 2° Vis duplex est, præcisæ siue absolutæ &
- 3° Causatiua siue conditionalis de qua tractat titulus.
- 4° Metus est mentis trepidatio causa instantis vel futuri maioris periculi.
- 5° Nihil interest in se quis Veritus sit, an in liberis suis.
- 6° Vi præcisæ gesta ipso iure non tenent, nullumque producunt iuris effectum.
- 7° Vi compulsiuæ & metu gesta summo iure tenent.
- 8° Fallit in actibus in quibus requiritur voluntas, non solum simplex, sed ita qualificata vt sit libera.
- 9° Metu baptizato imprimatur character, & cogitur viuere vt baptizatus.
- 10° De metu protestari consultum est, sed non necessarium.
- 11° Metum passo datur actio quod metus causa personalis in rem scripta.
- 12° Arbitraria.
- 13° Intra annum vtilem in quadruplum.
- 14° Post annum datur in simplum causa cognitiua.

- 15 Item metum passo datur exceptio.
- 16 Si Dominus erat, rei vindicatio.
- 17 Metus causa actio tollitur, sublata proxima causa metus.
- 18 Spontanea solatione.
- 19 Rei interitu & alijs modis.

Viso de pactis, transactionibus & mandatis procuratorum, quæ sponte fiunt, nunc subiicit de ijs, quæ vi metusque causa fiunt. Vis ¶ est necessitas contraria, imposta voluntati, quæ repelli non possit. c. sacris hoc tit. l. 1. & 2. ff. quod met. caus. Ea duplex est præcisæ ¶ siue absoluta, vt si per coactionem quis astringitur ad actum, quo casu in agente nulla est voluntas, magisque pati, quam agere videtur, cap. de iudeis 45. dist. & ibi gloss. c. presbyteros 50. dist. §. qui autem fugientes c. constat. 1. quæst. 1. l. 1. §. 1. ff. de auct. tut. alia est ¶ causatiua siue conditionalis, vt quando metu mortis, vel corporis cruciatu, quis compellitur ad actum, quo casu dicitur, facere, quia hic reperitur voluntas, cū potius eligeret facere, quam mori, d. c. sacris in 2. resp. l. si mulier §. si metu ff. hoc tit. c. merito 15. quæ. 1. De hac vi compulsiuæ loquitur hic titulus, l. continet ff. hoc tit. & quandoque de inquietatiua, l. metum 3. §. idem aut ff. hoc tit. intulit iure licito, & iure honoris, quem sustinet, d. l. continet §. 1. ff. hoc tit. neque etiam de expulsiuæ, ablatiuæ, turbatiuæ, l. 1. & ibi gloss. fin. ff. hoc tit. Metus est ¶ illicitus timor ab aliquo, l. metum 3. ff. hoc tit. siue est mentis trepidatio, causâ instantis, vel futuri maioris periculi, l. 1. vers. metus ff. hoc tit. Oportet metum esse præsentem pro futuro periculo, non suspensionem inferendi eius, d. l. metum 3. aut iactationes, siue contestationes, l. metum C. hoc tit. & probabilem atrocitatem facti, qui cadat in constantem virtutem, d. l. metum C. hoc tit. c. cum dilectus hoc tit. l. metum l. 2. cum duabus ll. seqq. ff. eod.

vt mortis, vinculorum, l. nec timorem §. proinde ff. hoc tit. interuersio nis instrumentorum status, l. isti vers. si is accipiat ff. hoc tit. l. si donatio nis & ibi gloss. fin. C. eod. stupri, d. l. isti §. quod si dederit, carceris, l. qui in carcerem ff. hoc tit. & ibi post gloss. Bart. cruciatus corporis, l. interpositas C. de transact. l. metus autem causa ff. ex quib. causis maior & c. verberum, l. continet §. 1. in fine ff. hoc tit. in fin. grauis damni omnium rerum, vel maioris partis, c. abbas hoc tit. Myns. obs. 27 sentur. 3. ac excommunicationis iniuste infligendæ ab homine c. sacro circa med. de sent. excomm. Bouc in d. c. cum dilectus n. 1. & seqq. & ibi Pan. n. 6. Idem qui metu amissionis patrimonii, suo beneficio renunciat, potest illud repetere actione quod metus causa sine noua collatione, & absque priuatione faciendæ de illo, cui interea fuit collatum, Pan. in d. c. abbas n. 2. & nihil interest in ¶ se quis uisus sit, an in liberis suis, cum pro affectu, magis in liberis parentes terreantur, d. l. isti vers. fin. §. sed veteres vers. quis enim patiatur Inst. de noxal. act. Item iustum metum inducunt rogamina tyranni, preces episcopi, vel alterius prælati potentis, qui solet scuire in clericos, suis votis non obtemperantes, gloss. in l. 1. in verb. quemadmodum ff. quod iussu l. 1. §. qua oneranda ff. quarum rerum actio non datur Pan. in c. abbas num. 4. & in d. cum dilectus nu. 7. & 8. hoc tit. Si quis meticulosus rem vllam frustra metuerit forsan timorem infamiæ alicuius vexationis, l. nec timorem ff. hoc tit. amissionis solius dignitatis senatoriæ, d. l. ad inuidiam C. hoc tit. per hanc actionem non restituitur. Idem obtinet si metu, ne ad ciuilia munera vocaretur, l. cum te la 2. C. hoc tit. & ibi gloss. fin. aut accusationis institutæ, vel futuræ, l. accusationis hoc tit. siue ne victus iret ad iudicem, compulsus res suas vendidit, vel metu alicuius verecundiæ modicæ, caverit ultra quantitatem debitæ pecuniæ, aut quod ad-

uersatio non debebat, delegante eo per vim, apparitore præsidis interueniente sine notione iudicis coactus dedit: sed restituuntur officio iudicis, vel actione in factum, ad simplicum tantum, l. final. §. 1. & ibi gloss. in verbo potens & §. 2. & §. fin. ff. hoc tit. gloss. in l. interpositas & ibi Bart. & DD. C. de transact. Pan. post gloss. in d. c. cum dilectus n. 9. vel per constitutionem principum, l. pen. & fin. C. hoc tit. l. illicitas ff. de off. præsid. vel per responsa & interpretationem prudentum, l. medicus de var. & extraod. cognit. pulchre Bart. post gloss. in l. interpositas, nu. 5. & 6. C. de transact. gloss. in l. nec timorem, in verbo restitui ff. hoc tit. gloss. in l. si per impressionem, in verbo reddatur C. hoc tit. gl. in c. cum dilectus in verb. metum mortib. hoc tit.

Gesta in ¶ præcisa, ipso iure non tenent, nullumque producant iuris effectum, ob defectum voluntatis, c. sacris hoc tit. cap. non est & ibi gloss. c. illud in fine 15. q. 1. Vnde vi absoluta ordinato, non imprimitur character, sicut nec in hoc casu confertur baptismus: c. maiores §. fin. de baptism. Vi compulsiua ¶ & 7 metu gesta, summo iure tenent, quia in eis deprehenditur voluntas, quamuis coacta, l. si mulier §. si metu el. 2. ff. hoc tit. c. merito 15. quæst. 1. sed per iudicem irritantur: d. §. si metu el. 2. c. 2. & ibi gloss. in verb. coactus & Pan. num. 7. hoc tit. Additio hæreditatis facta metu obligat hæreditati, sed adiens per prætorem restituendus est; vt abstinendi ei potestas tribuatur l. si mulier §. pen. hoc tit. Repudiatio hæreditatis coacta tenet, sed duplici via prætor repudianti succurrit, aut vtiles actiones quasi hæredi dando, aut actionem quod metus causa præstando: d. l. si mulier §. fin. ac etiam iuramentum metu præstitum, etiam si fuerit metus, qui debuisset cadere in constantem virum, vt supra dictum est, c. si vero de iure iur. gl. fin. in c. ad audientiam & Pan. in d. c. cum dilectus num. 15. hoc tit. Sed non extendi-

tur ad ea, super quibus non fuit præstitum,
 ideo qui beneficio suo metu iuravit renun-
 ciare, & renunciauit, potest illud repetere,
c. ad audientiam hoc tit. imo & excommuni-
catio metulata tenet, gloss. in c. vnico in verbo
8 vacuamus hoc tit. in 6. Fallit in actibus in qui-
bus requiritur voluntas, non solum simplex,
sed ita qualificata, vt sit libera & sponta-
nea, qui si fiant per libertatem coactam,
nihil valent, c. ad aures hoc tit. gl. in c. notificasti
in verb. licentiam 33. quæst. 5. Pan. in c. cum olim
el. 2. num. 14. de priuileg. Vnde matrimonium
coactum metu, est ipso iure nullum, c. signifi-
cauit de eo qui duxit in matrim. quam poll. & c. gl.
pen. in c. veniens el. 2. & c. consultationem de spons-
sal. Pan. post gl. in c. abbas n. 8. h. t. late Gail. obs. 89.
lib. 2. Couarr. in epit. lib. 4. decret. 2. part. 6. §. 5.
Greg. xv. decis. 326. & 374. licet id contrahens
sua culpa inciderit in metum; d. c. veniens el.
2. de sponsal. & ibi post gloss. fin. Can. Similiter e-
lectio, c. vbi periculum §. ceterum de elect. in 6.
quando compelluntur eligere certum, quod
est contra substantiam electionis, d. c. cete-
rum, secus si compelluntur eligere vnum, de
certo genere personarum, quia non ex toto
adimitur libertas eligendi: cap. abbate de verb.
signifi. consuetudo non potest tollere liber-
tatem eligendi, c. cum terra de elect. sed potest
restringere: cap. cum dilectus de consuetud. 10 an.
And. in d. c. cum terra Pan. in c. licet de vot. dotis
constitutio: l. si mulier §. si dos ff. hoc tit. votum
expressum, c. 1. hoc tit. c. licet de voto c. integritas
32. quæst. 1. ac tacitum: Rot. diuers. decis. 560. n.
6. & seq. part. 1. vbi late in vtramque partem dis-
putat. in ingressu religionis, metu aut vi fa-
cto, seruandus est Canon quicumque tess.
25. de regul. & monial. absolutio ab excom-
municatione, suspensione, & reuocatio in-
terdicti: c. vnico hoc tit. in 6. Testamentum in
quo testes fuerunt detenti inuiti: l. qui testa-
mento §. fin. in sine ff. de testam. confessio, pro-
Summa in Decretales,

missio, & iuramentum metu præstitum, su-
 per rebus ecclesiæ, c. 1. 15. quæst. 6. c. peruenit de
 iureiur. item auctoritas tutoris, l. 1. §. fin. de
 auct. tut. ac iurisdictio metu extorta, l. 2. §. 1.
 resp. ff. de iud. renunciatio beneficii facta ad
 emptionem siue detentionem potestatis
 sæcularis, licet à resignantis ipsius prælato
 recepta & rata habita fuerit: clem. 2. §. sane &
 ibi gloss. in verbo nullius omnino de Pen. Pan. in c.
 ad aures num. 2. hoc tit. ab iniuste detento pro-
 missio facta, in carcere detrudenti, vel eius
 participi: l. qui in carcerem ff. hoc tit. & ibi Barr.
 post gloss. ordinatus per metum in subdiacono-
 num recipit characterem, sed non cogitur
 continere, pulchre Cas. decis. 1. & 2. hoc tit. qui
 late in vtramq. partem d. quæstionem disputat. de
 Stylo Cancellariæ, taliter promotus denun-
 ciatur, ad seruandam continentiam non te-
 neri, & matrimonium contrahere libere &
 licite posse, baptizato t̄ metu imprimitur
 character & cogitur viuere vt baptizatus,
 cap. de iudaïs 45. dist. quia obligatio profitendi
 fidem catholicam est essentialiter & natu-
 raliter annexa characteri baptismatis, obli-
 gatio vero continendi subdiaconatui, ex
 statuto ecclesiæ & tacito voto: Cas. d. decis. 2
 num. 26. qui late in vtramque partem hanc qua-
 stionem disputat. Consultum t̄ est protestari
 de metu, quia protestatio tollit actum con-
 trarium subsequenter, & potest fieri parte
 ignorante, Felin. in c. cum M. num. 29. vers. fallit
 quinto de constit. Panor. in cap. tua nos num. 9. de
 spons. datur durante causa, semperque re-
 petita censetur: Felin. in d. cap. cum M. sub num.
 7. vers. 2. limita de constit. Achill. decis. xj. de pæn.
 debet concipi respectu futuri temporis,
 vt si contingat me in futurum promittere,
 non intendo me obligare, Bald. in l. pacta no-
 uiss. sub n. 7. vers. in hac q. C. de pact. & ibid. la son
 sub n. 12. vers. limita concl. Anch. in c. tua nos sub n.
 8. vers. quod intelligo secundum Host. de sponsal.

Bb

Bert.

Bart. in l. non solum §. mori em num. 15. & 16 ff. de nou. oper. nunciat. verum huiusmodi protestatio non est necessaria, Pan. in cap. 1. num. 6.

11 hoc tit. Metum ꝛ passio eiusque successoribus, quoniam & rei persecutionem habet, l. si cum §. post annum res fin. l. quod diximus §. 1. in fine ff. hoc tit. siue perfecta sit siue imperfecta res sit, l. metum 3. §. sed quod prator ait in fine ff. hoc tit. datur actio, quod metus causa personalis, in rem scripta, aduersus eum qui vim admisit, etiam si res ad alium peruenit, d. l. si cum §. padius, & omnes habentes commodum ex metu, d. l. metum 2. §. fin. & l. illud d. l. si cum §. aliquando & §. seq. ff. hoc tit. & quatenus commodum ad eos peruenit, l. si qui alius ff. hoc tit. quamuis vim aut metum intulerint, d. l. metum 3. §. fin. & d. l. illud ff. hoc tit. sed alius metum fecit, nam in alterius præmium verti, alienum metum non oportet, d. §. padius d. §. aliquando l. non interest C. hoc tit. Si plures metum adhibuerint, quilibet tenetur in solidum, quia hæc actio est ex delicto, sed vnus solutio liberat omnes, quia ab initio est persecutoria rei, non pœnalis, l. si cum §. fin. & ll. seq. ff. hoc tit. in qua est exprimendum cui metus sit illatus, sed non est exprimendum, quis metum fecerit, d. l. si cum §. in hac actione l. sed & ex dolo §. fin. & ibi glossa

12 pen. ff. de dolo, arbitraria ꝛ d. l. si cum §. hac autem §. præterea Inst. de action. in qua restitutio facienda est in integrum, officio iudicis, vt si res per vim tradita est, retradatur, & de dolo repromittatur, ne forte deterior res sit facta, si acceptilatione liberatio interuenit, restituenta est in pristinum statum obligatio, si per vim stipulanti promiserim, stipulatio accepta facienda erit; sed & si vstructus vel seruitutes amissæ sint, restituendæ erunt, d. l. metum §. item Iulianus & §. ex hoc. si metu coactus nudo pacto ab emptione & venditione discesserim, competit hæc actio vt se

reponat in pristinam obligationem, l. si mulier §. si metu ff. hoc tit. aut coactus hereditatem repudiarim: d. l. si mulier §. fin. cum partu ancillarum, tætu pecorum, fructibus, omni causa, & omnibus accessionibus perceptis, & quæ à petitore percipi potuissent, l. sed & partus l. si cum §. labeo ait ff. hoc tit. Pan. in c. abbas nu. 3. hoc tit. intra ꝛ annum vtilem in quadruplum, in quo inest simplum, d. l. si cum §. sed etsi. Quadruplatur id in quo quis damnum patitur, d. l. si cum §. pen. & omne id, quodcunque restitui oportuit, si non restituat intra quadrimestre tempus, quod datur iudicatis, d. l. si cum §. 1. & §. hac autem actio est & §. quatenus & ibi Bart. n. 5. siue condemnatio ad factum, d. l. si cum §. sed etsi quis, siue ad speciem, siue ad quantitatem facta fuerit, l. si is fideicommissi ff. de vsur. gloss. in verbo statutum in l. fin. C. de execut. rei iud. & ibi DD. l. 3. C. de vsur. rei iud. & ibi DD. Bart. in d. §. quatenus num. 5. contra gloss. ibidem, per vnam sententiam videlicet, condemno te, ad rem restituendam, & si rem non restituas, ex nunc condemno in quadruplum: l. conductores C. locat. l. non abs te C. vnde vi, vel per duas sententias, in quarum prima condemnet ad rem restituendam, in altera te non restituta intra tempus datum iudicatis condemnet in quadruplum, gloss. in verbo datam d. §. hac autem actio d. l. si cum ff. hoc tit. & ibi CD. Prima est definitiua, quia debet ante eam libellus offerri, lis contestari & seruari ordo iudiciarius: secunda est executio primæ, in qua non requiritur libellus, hoc enim venit arbitrio iudicis, quod habet super hac actione, d. l. si cum §. in hac actione res fin. & pro illa habet nouam dilationem, quæ datur iudicatis, Bart. in d. §. quatenus n. 6. ac ab ea potest appellari, quia à pronuntiatione de exequendo appellatur, l. ab excoctore ff. de appell. & ibi gloss. 1. l. ab executione & ibi glossa 1. C. quor. appell. non resp. tum quia

potuit esse, quod prima fuit iusta, & non secunda, d. l. si cum §. quatenus vers. quod si homo, & huiusmodi appellatione pendente, restituendo rem, non potest evitare pœnam, nisi intra tempus quod datur iudicatis, Bart. 14 in d. §. hac autem actio in fine, Post annum ꝑ datur in simplum, non semper, sed causa cognita, si alia actio non sit, ut si per metum facta iniuria, anno vtili exoleuerit, post annum hæc actio datur: l. si per vim c. hoc titul. vers. post annum vero, alia autem actio esse sic potest, si is cui vis admilla est, decesserit, hæres eius post annum habet petitionem hæreditatis, quoniam pro possessore, qui vim intulit, possidet, propter quod hæredi non erit hæc actio, d. l. si cum §. post annum hoc tit. Datur in hæredem, & ceteros, in id, quod ad eos peruenit, licet enim pœna ad hæredem non transit, attamen quod turpiter vel scelere quæsitum est, ad compendium hæredis non debet pertinere, l. quod diximus §. fin. ff. hoc tit. sufficitque semel ad proximū hæredem peruenisse, & si consumpto eo, decesserit aduersus hæredem hæredis omnino competit hæc actio, quia semel perpetua esse cœpit: l. videamus l. quod autem l. quantum ff. hoc tit. Ex decreto diui Marci, creditor rem vllam debitoris, vel pecuniam debitam, non ab ipso sibi sponte datam, sine illo iudice temere possidens, aut accipiens, vel ius in eam rem, sibi dicens, ius crediti amittit, non ipso iure sed per sententiam, l. extrat ff. hoc tit. fallit vs per glo. ibi in verb. 15 sine vilo, Secundo competit ꝑ metum passo exceptio, in qua non est exprimendum quis metum fecerit, aut cui metus factus fuerit, sed sufficit docere, quod omnino metus causa factum est, in hac re, à quocunque, l. apud celsum §. fin. ff. de dol. mal. & met. except. l. sed & ex dolo §. fin. & ibi glossa penult. ff. de dolo, 16 Tertio si ꝑ Dominus erat, datur ei vtilis vè-

dicatio, quia res in bonis eius est, qui vim passus est, l. si vi vel metu C. hoc tit. l. si mulier §. fin. ff. eod. sed et si in quadruplum quis egerit, finitur in rem actio, & econtra sola electione, quia in pœnali quod metus causa continetur rei persecutio, d. l. si mulier §. fin. d. l. metum §. licet & ibi glo. in verbo finiri & DD. Metus semel illatus semper durare præsumitur, quando causa, ex qua metus inferebatur, subsistit, Bart. in l. 2. num. 6. & 7. C. de is qua vi metusq. causa P. & ibi Bald. n. 10. & seqq. & DD. c. cum locum de spons. Dec. l. in omnibus causis 1. nu. 14. ff. de reg. iur. Greg. xv. decis. 392. per totam, quodcunque interuallum intercedat, Fr. Aret. in l. interpositas num. 4. C. de transact. Dec. d. l. in omnibus causis sub n. 14. quicumque actus fiat, præ se ferens liberam voluntatem, & incundum animum, Abb. antiq. in e. super hoc in verbo non vi nec metu & ibi Can. de renunc. late Greg. xv. d. decis. 392. n. 3. & per totam & ibi annot. attamen excluduntur hæc actiones sublata proxima ꝑ causa metus & violentiæ, c. cum 17 locum de sponsal. c. recedens de procurat. spontanea solutione, l. cum tela. 1. & l. si per vim in princ. C. hoc tit. nisi ꝑ iurauerit soluere, quia 18 videtur magis soluere causa euitandi periuurii, quam animo approbandi contractum, nam quodcunque subest aliqua coniectura, quod metum passus, faciendo postea actum spontaneum, cum non faciat animo approbandi contractum, sed propter aliam causam tunc non resultat approbatio, l. 2. & ibi Bart. num. 8. & 10. & ibi DD. & l. si per vim & ibi Bart. n. 2. C. hoc tit. Pan. in d. c. ad audientiam n. 3. hoc tit. & ibi Can. Ratificatione professionis metu factæ: c. 1. in fine hoc tit. c. significatum cap. cum verum de regul. & c. metu iuste illato; l. si mulier ff. hoc titul. Pan. in c. 2. n. 7. eodem. rei interitu ꝑ si res ipsa metu ex 19 tortâ, apud bonæ fidei emptorem, sine dolo malo eius pereat, l. si ipsa res ff. hoc tit. d. l. si

cum §. aliquando, si in pecuniam, aliamve rem conuersa sit, nihil ultra querendum est, quis exitus sit, sed omnino locuples viderur, licet postea deperdat. *d.l. si ipsa res*, periculum vero interitus rei pertinet ad eum, qui metum intulit, etiamsi sine dolo malo & culpa eius perierit, & re perempta durat arbitrium iudicis, nisi eodem modo erat peritura penes actorem, aut pereat post secundam sententiam intra tempus iudicati. *l. i. & ibi Bart. post gloss. C. hoc tit. d. l. si cum §. quatenus & ibi Bartol. & DD.* non propter dilationem legalem, quia hæc excusat ab usuris, non ab interitu rei, tum quia præcessit mora, quæ per sententiam, non est purgata, sed aggravata, sed speciale est, quod re perempta, intra tempus, quod datur iudicatis post secundam sententiam, metum inferens non teneatur de interitu propter pœnam tripli: *d. §. quatenus vers. quod si homo & ibi gloss. in verb. quia tripli & DD. communiter*, fuga serui, si bonæ fidei possessor cauerit restitutorum, si in eius potestatem deuenierit, *d. l. si cum §. aliquando*, ab eo vero, qui metum intulit, pro eo qui in fuga esse dicitur, cautio extorquenda est, quatenus & persequatur, & omni meliori modo restituat, si inuenierit, alias æstimationem, *d. l. si cum §. quatenus vers. quod si homo*, exceptione retentionis, propter pretium, licet secus in vi expulsiua, *l. si vi vel metu C. hoc tit. & ibi Bart. post glo. & Bald.* quia pro vi compulsiua nullum competit possessoriæ, sed utilis vendicatio, aut personalis actio: exceptione tua non interest, quia hæc actio damnum exigit, *l. si d. & partus §. fin. ff. hoc tit.* præscriptione longi temporis per bonæ fidei emptorem, non per metum inferentem, propter eius malam fidem, nam actio quod metus causa, est personalis in rem scripta, excedit suos terminos, & exceditur à non terminis suis: *gl. in l. si vi vel metu C. hoc*

tit. in verbo monitus & ibi Bart. num. 10. vñ facatione triennij, quoad fructus perceptos ante triennium, nam sicut, si non esset Dominus, eos præscriberet triennio, cum sit bonæ fidei possessor, eodem modo in hac actione præscribit fructus triennio, *l. sequitur §. fructus & ibi gl. ff. de vsucap. Bart. in d. l. si vi vel metu num. 22 & ibi Bald. & per hæc dem*, bonæ fidei possessorem, possunt vsucapi titulo pro hærede, *Castren. in d. §. fructus.*

De in integrum restitutione.

Titulus XLII.

S V M M A R I A

1. Restitutionis in integrum descriptio. Est beneficium mixtum,
2. Restitutionis in integrum cognitio agitanda est apud iudices ordinarios administrationem habentes.
3. Aduersus sententiam definitiuam delegati à principe solus princeps restituit.
4. Restitutionem petens, cogitur adire iudicem illius, in cuius præiudicium restitutionem petit.
5. Minor viginti quinque annis datur restitutio toto tempore minoris ætatis, & postea intra quoad triennium continuuum.
6. Quid iuris sit si beneficio principis ætatis veniam fuerit consecutus.
7. Minori aduersus gesta post completum vigesimum quintum annum non datur restitutio regulariter.
8. Nisi fecerit quadam ex necessaria sequela actus gesti in minore ætate.
9. Minor restitutionem petens duo debet probare, minorem ætatem & lesionem.
10. Fallit duobus casibus.
11. Ecclesia datur restitutio, & vtitur iure minoris, facti maioris.
12. Reipublica, Ciuitati, Castro, villa datur restitutio.
13. Maior restituitur, dummodo iusta causa probetur.